

Τα κάστρα της Ελλάδας

Βαγγέλης

Ρόι

Ε' τάξη

Το κάστρο του Πλαταμώννα

- Το κάστρο είναι χτισμένο στη θέση του αρχαίου Ηρακλείου (ή Ηράκλειας). Στον *Περίπλου* του Ψευδο-Σκύλακα (4ος αι. π.Χ.), αναφέρεται ως «πρώτη πόλις Μακεδονίας, Ηράκλειον».
- Πρόσφατες ανασκαφές έχουν φέρει στο φως κεραμική ευβοϊκής, πρωτοκορινθιακής προέλευσης, καθώς και γεωμετρικής εποχής από την Ανατολική Ελλάδα, τα οποία δείχνουν παρουσία Ελλήνων ίσως και από τον 8ο αι. π.Χ.
- Το τοπωνύμιο Πλαταμώννας αναφέρεται για πρώτη φορά το 1198 σε χρυσόβουλο του βυζαντινού αυτοκράτορα Αλεξίου Κομνηνού Α΄.

Το κάστρο Παλαμήδι

- Το φρούριο του Παλαμηδίου βρίσκεται ανατολικά της πόλης του Ναυπλίου σε λόφο ύψους 216 μέτρων.
- Πήρε το όνομά του από τον τοπικό ήρωα Παλαμήδη, γιο του Ναυπλίου.
- Χτίστηκε και οχυρώθηκε κατά τη β' περίοδο της Ενετοκρατίας (1686-1715) σε σχέδια των Ζιάξιχ και Λασάλ.
- Αποτελεί τυπικό φρούριο μπαρόκ και απαρτίζεται από 8 προμαχώνες αυτοτελείς μεταξύ τους.
- Το 1715 κυριεύεται από τους Τούρκους. Όμως τον Νοέμβριο του 1822 το κάστρο πέρασε στα χέρια των Ελλήνων.
- Μετά την Επανάσταση του '21 και μέχρι το 1925 περίπου, στο εσωτερικό του κτιρίου λειτούργησαν φυλακές.
- Σ' αυτές φυλακίστηκε και ο Θ. Κολοκοτρώνης.

Το κάστρο της Καλαμάτας

- Το κάστρο της Καλαμάτας δεσπόζει επάνω σε λόφο στο ιστορικό κέντρο της πόλης, επιβλέποντας την περιοχή σε μεγάλη ακτίνα, όπως άλλωστε ήταν και ο αρχικός σκοπός του.
- Είναι δημιούργημα του 13ου αιώνα και ανήκει στη μακρά σειρά κάστρων που έχτισαν στην Πελοπόννησο οι Φράγκοι, με σκοπό να εδραιώσουν την κυριαρχία τους σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εμβέλεια.
- Το κάστρο παραχωρήθηκε από τον Γουλιέλμο Σαμπλίτη στον Γοδεφρείδο Α΄ Βιλλεαρδουίνο, της γνωστής οικογένειας των Βιλλεαρδουίνων, οι οποίοι είχαν ιδρύσει το Πριγκιπάτο της Αχαΐας.

Το επταπύργιο

- Γύρω στο 1890 το μνημείο χρησιμοποιήθηκε ως ανδρικές, γυναικείες και στρατιωτικές φυλακές.
- Κατά τη δεκαετία του 1890, το φρούριο μετατράπηκε σε φυλακή.
- Η ακριβής ημερομηνία δεν είναι γνωστή με βεβαιότητα, αλλά η φυλακή αναφέρεται σε ένα χάρτη του 1899 της πόλης, παρέχοντας έτσι ένα terminus ante quem για την αλλαγή.
- Γι' αυτή τη μετατροπή συνεπάγεται η απομάκρυνση όλων των προηγούμενων κτιρίων στο εσωτερικό του κάστρου, από τα οποία κανένα ίχνος επιζεί σήμερα.
- Οι αλλαγές στις οχυρώσεις δεν ήταν σημαντικές, αν και ο πρωταρχικός τους ρόλος αντιστράφηκε: από την προστασία των κατοίκων από την εξωτερική απειλή, τώρα υπηρετούσε για την απομόνωση κρατουμένων από τον έξω κόσμο.

Το κάστρο της ρόδου

- Το **Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου** είναι κτίσμα του 14ου αιώνα που κατασκευάστηκε από τους Ιωαννίτες ιππότες, οι οποίοι κατείχαν τη Ρόδο και ορισμένα άλλα νησιά όπως το Καστελόριζο από το 1309 έως το 1522, στη θέση παλαιότερης βυζαντινής ακρόπολης του 7ου μ.Χ αιώνα.
- Το παλάτι εκτός από διοικητικό κέντρο των Ιπποτών και κατοικία του Μεγάλου Μαγίστρου ήταν επίσης έδρα της άρχουσας κοινωνικής και πνευματικής τάξης της Ρόδου.

Το κάστρο της Άρτας

- Χτισμένο από τον Μιχαήλ Β΄ τον 13 αιώνα, το κάστρο της Άρτας είναι από τα ωραιότερα και ένα από τα καλύτερα διατηρημένα κάστρα της Ελλάδας.
- Στο εσωτερικό του κάστρου λειτούργησαν φυλακές όπου φυλακίστηκε ο αγωνιστής του 1821 Μακρυγιάννης.
- Σήμερα στο εσωτερικό του κάστρου στεγάζεται το Δημοτικό Θέατρο της πόλης της Άρτας.

Το κάστρο της Ζακύνθου

- Το βενετσιάνικο κάστρο βρίσκεται στην περιοχή της Μπόχαλης και απέχει μόλις 2 χμ από την πόλη.
- Το Κάστρο έχει μεγάλη ιστορική σημασία καθώς στο εσωτερικό του τα χρόνια της Ενετοκρατίας βρισκόταν η πρωτεύουσα του νησιού.
- Η ακριβής χρονολογία που χτίστηκε το Κάστρο δεν είναι γνωστή.

Τα τείχη του είναι από λαξευτή πέτρα και η μορφή τους μοιάζει με τα τείχη των κρητικών κάστρων.

- Το 1480 κατεδαφίστηκε μεγάλο μέρος του από τους Τούρκους και δεν επιτράπηκε η αναστήλωσή του.
- Από τότε έως το 1514 οι κάτοικοι του νησιού έκαναν πολλές προσπάθειες αναστήλωσης του μετά από κάθε επιδρομή ή σεισμό.

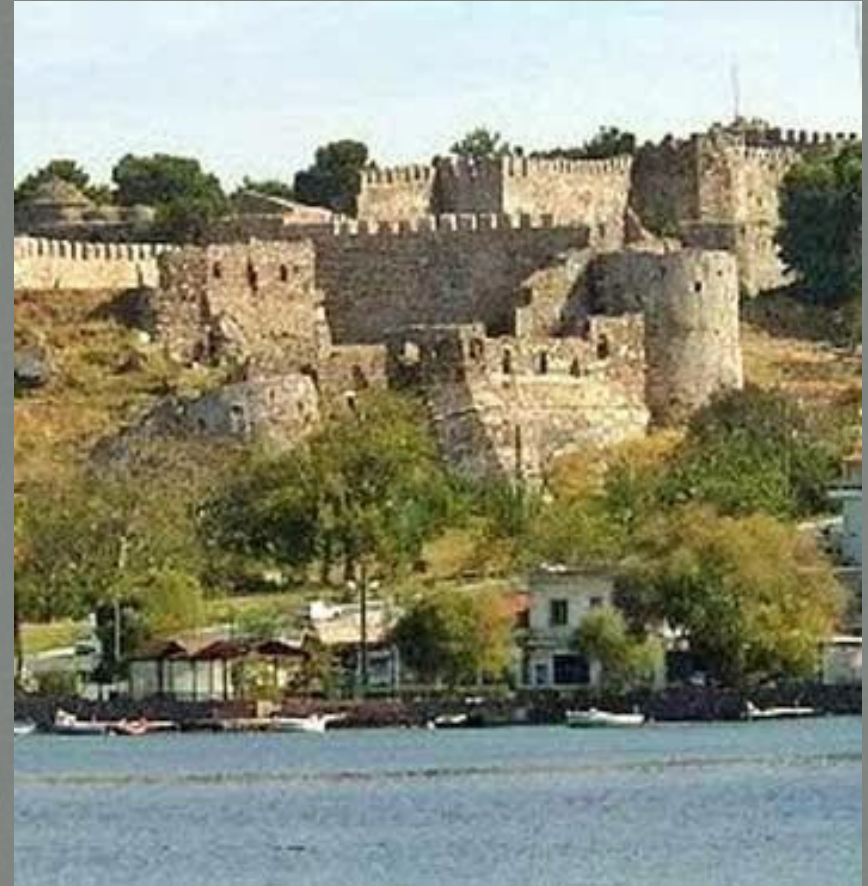
Το κάστρο της Ηγουμενίτσας

- Το 1294 ο Δεσπότης της Ηπείρου Νικηφόρος (1271-1296) έδωσε τμήμα της Θεσπρωτίας (Βουθρωτό, Ηγουμενίτσα, Σύβοτα) ως προίκα στη θυγατέρα του Θαμάρ για το γάμο της με τον Πρίγκιπα Φίλιππο Ανδεγαυό του Τάραντα.
- Εκατό χρόνια αργότερα οι Ενετοί κατέλαβαν τα παράλια της Θεσπρωτίας δημιουργώντας βάσεις στη Σαγιάδα, το Φανάρι και την Πάργα.
- Από τότε και για πολλούς αιώνες τα παράκτια φρούρια της Θεσπρωτίας παρέμειναν τα προκεχωρημένα φυλάκια των Ενετών στην Ηπειρωτική Ελλάδα και δυτική πύλη της χώρας.
- Την περίοδο αυτή χτίστηκε πιθανότατα και το κάστρο της Ηγουμενίτσας.

Το κάστρο της Κομοτηνής

- Το Φρούριο της Κομοτηνής, γνωστό και ως το **Βυζαντινό Τείχος Κομοτηνής** είναι μια οχύρωση η οποία ανεγέρθηκε την πρωτοβυζαντινή περίοδο (τον 4ο αιώνα μ.Χ.) από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α' (379-395 μ.Χ.).
- Το φρούριο είχε στρατηγική θέση, γιατί βρισκόταν επί της αρχαίας Εγνατίας οδού και έλεγχε το πέρασμα από την οροσειρά της Ροδόπης προς το Θρακικό πέλαγος.
- Το φρούριο ήταν τετράπλευρο με τέσσερις εισόδους, 16 πύργους και είχε τείχος ύψους 9,6 μέτρων.

Το κάστρο της Πάτρας

- Το **Κάστρο της Πάτρας** χτίστηκε κατά το δεύτερο μισό του 6ου μ.Χ. αιώνα, επάνω στα ερείπια της αρχαίας Ακρόπολης.
- Βρίσκεται σε ένα χαμηλό λόφο του Παναχαϊκού σε απόσταση 800 μέτρων περίπου από την ακτή.
- Τα τείχη του περικλείουν μία έκταση 22.725 τ.μ. και αποτελείται από έναν τριγωνικό εξωτερικό περίβολο, ενισχυμένο με πύργους και προμαχώνες, που προστατεύονταν αρχικά από βαθιά τάφρο και ένα εσωτερικό περίβολο που υψώνεται στη Β.Α. γωνία και επίσης περιβάλλεται από τάφρο.

photo by Nick Ifantis

Το κάστρο της Κω

- ❖ Το κάστρο της Κω, γνωστότερο ως κάστρο της Νεραντζιάς, αποτελεί το πιο σημαντικό σκέλος της ιπποτικής οχύρωσης που κατασκεύασαν οι Ιωαννίτες Ιππότες στα τέλη του 14ου αιώνα π.Χ..
- ❖ Στα τέλη του 14ου και αρχές του 15ου αιώνα η Κως πυκνοφυτεύτηκε με νεραντζιές και λεμονιές για αυτό και ονομάστηκε Νεραντζιά και το κάστρο της κάστρο της Νεραντζιάς.

Το κάστρο του Μυστρά

- ❑ Το 1249, ο Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος, ο Φράγκος ηγεμόνας του Πριγκιπάτου της Αχαΐας, κατασκεύασε ένα κάστρο σε μία βουνοκορφή του Ταυγέτου, τον Μυστρά, με σκοπό την υποταγή των Μηλιγγών.
- ❑ Η φιλοδοξία του Γουλιέλμου δεν περιοριζόταν στην Πελοπόννησο αλλά είχε βλέψεις και πιο μακριά.
- ❑ Το 1259 συμμάχησε με τον Δεσπότη της Ηπείρου, Μιχαήλ' και με τον Μανφρέδο της Σικελίας με σκοπό να σταματήσουν την Αυτοκρατορία της Νίκαιας που μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης ήταν η ισχυρότερη δύναμη στη βόρεια Ελλάδα και είχε επικίνδυνες βλέψεις στην Κωνσταντινούπολη.
- ❑ Τον ίδιο χρόνο στην μάχη της Πελαγονίας ο συνασπισμός αυτός συγκρούστηκε με τις δυνάμεις του Μιχαήλ' Παλαιολόγου αλλά οι σύμμαχοι ηττήθηκαν.
- ❑ Οι στρατιώτες της Αυτοκρατορίας της Νίκαιας ανακάλυψαν τον Γουλιέλμο λίγο μετά την μάχη να κρύβεται σε μία θημωνιά και τον αιχμαλώτισαν.

